

Werkplan MIND Ypsilon 2019

De ramen open!

Inhoud

Inhoud.....	2
De ramen open!.....	3
Programmaliijn 1: Naar het (familie)lid.....	4
Adviesdienst: telefonisch + online.....	4
De kracht van ervaring.....	4
MIND Familiedag.....	4
MIND Ypsilon 35 jaar.....	4
Voorlichting & Stigmabestrijding.....	5
Lotgenotencontact en zelfhulp.....	5
Programmaliijn 2: Specialismes.....	6
Herstelacademies/Zelfregiecentra.....	6
Loodsservice.....	6
Wonen alleen is niet genoeg.....	6
Programmaliijn 3: Aanjager.....	8
Quickscan ggz.....	8
Sterrentraject 'Familieminded'.....	8
Belangenbehartiging/ondersteuning.....	8
Ypsilon Support / Betaalde dienstverlening.....	9
Kennisagenda.....	9
Preventie.....	9
Triadekaart van de toekomst.....	9
Penvoering Voucherprogramma II.....	9
Programmaliijn 4: Organisatie-ontwikkeling.....	10
Kaderondersteuning.....	10
MIND.....	10

De ramen open!

In 2019 bestaat Ypsilon 35 jaar. Wat moet centraal staan in het werk van wat we vanaf nu 'MIND Ypsilon' noemen? Niet de vereniging zelf, besloot de ledenraad al in 2017 bij het maken van het Meerjarenbeleidsplan 2017-2019. Ook niet het individuele lid. De *doelgroep* staat centraal: familieleden en naasten van mensen met psychosegevoeligheid.

Zoals een hulpverlener niet kan verwachten dat iedereen die zorg nodig heeft er zelf om zou vragen, zo kan een familievereniging niet verwachten dat iedereen haar altijd weet te vinden, er standaard aanklopt en vervolgens automatisch lid wordt. De jongere generatie wordt geen lid meer van een vereniging en verbindt zich niet aan een vrijwilligersfunctie-voor-onbepaalde-tijd. Hun wereld is veel meer fluïde, hun doelen veel meer gericht op de korte termijn. Wat gisteren nog het eeuwige leven leek te hebben, kan vandaag alweer het verleden blijken te zijn. V&D is ter ziele, het Slotervaart ziekenhuis omgevallen.

De keuze om onze *doelgroep* centraal te stellen was een radicale uitdaging die gaandeweg steeds meer vorm heeft gekregen. Want nog altijd hebben we het idee dat MIND Ypsilon van veel betekenis kan zijn. In de eerste plaats voor familieleden en naasten, maar ook voor cliënten, voor hulpverleners, voor werkers in het sociaal domein en voor wetenschappers. En dus zetten we steeds nadrukkelijker de ramen open en kijken met een frisse blik naar de wereld. Een wereld waarin we dingen kunnen halen en dingen kunnen brengen.

De hulpverlening ging 'bemoeizorg' organiseren via teams 'Vangnet & Advies'. Hoe zou het zijn als wij ons eigen Vangnet & Advies-team maken om familieleden op te sporen die ons nog niet gevonden hebben? De overheid decentraliseerde en ook de ggz is niet langer op één plek geconcentreerd. Hoe helpen we onze eigen vrijwilligers om op die beweging in te spelen? Facilitair, maar ook inhoudelijk om zo lokaal zichtbaar en betekenisvol te zijn?

Geïnspireerd door wat we zagen hebben we eigentijdse vormen van ondersteuning ontwikkeld die we direct hebben omgezet naar de praktijk. Kort op de bal, steeds met korte sprintjes en zo ruimte houdend om bij te sturen zodra dat beter is.

Nieuwe contacten leggen en nieuwe vormen van samenwerking zoeken met gedeelde belangen als leidraad. Een uitnodigende houding naar initiatieven die niet uit de eigen keuken komen maar wel van belang kunnen zijn voor onze doelgroep. En gericht en intensief gebruikmaken van nieuwe media. Zomaar wat zaken waar u ons in 2019 in zult tegenkomen. De ramen open. MIND Ypsilon gaat ervoor!

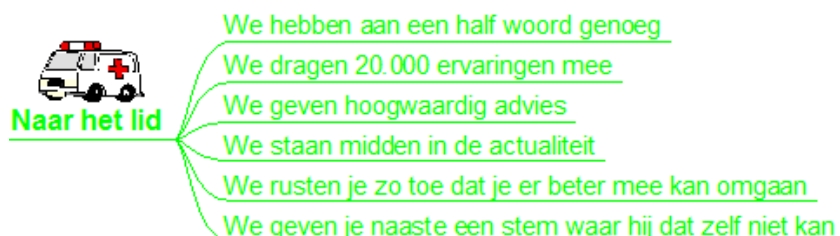
Namens het bestuur,

Jan Zandijk

Programmalijs 1: Naar het (familie)lid

Met de programmalijs 'Naar het (familie)lid' proberen we zo goed mogelijk aan te sluiten bij de specifieke behoefte van het familielid. Doel van dit programma is om elk familielid te ondersteunen bij zijn grootste behoeften, ongeacht de achtergrond of de fase waarin hij verkeert.

De eindresultaten in deze programmalijs komen altijd rechtstreeks ten goede aan individuele familieleden.

Adviesdienst: telefonisch + online

MIND Ypsilon beschikt over een kwalitatief hoogwaardige adviesdienst. We hebben aan een half woord genoeg, dragen 20.000 ervaringen met ons mee die we dagelijks inzetten voor weer nieuwe familieleden. Dit willen we nadrukkelijker naar buiten gaan brengen. *Letterlijk* ook meer naar buiten, door ze daar aan te bieden waar onze doelgroep zich bevindt. Vanuit de nieuwe functie Vangnet & Advies gaan we via social media actief op zoek naar familieleden die MIND Ypsilon nog niet kennen en bieden we onze diensten aan. Ook bellen we bij wijze van proef familieleden die al wél lid zijn, maar na hun aanmelding nooit meer contact hebben gezocht met de adviesdienst maar er wellicht wel behoefte aan hebben.

De kracht van ervaring

Sinds preventie onderdeel is geworden van de Wmo zijn in rap tempo de cursussen psycho-educatie voor familie afgebouwd. Om er toch voor te zorgen dat familie met basale vraagstukken kan omgaan, hebben we de afgelopen drie jaar in een groot samenwerkingsproject gebouwd aan de website [Naasten in Kracht](#), waarin ervaringsverhalen van naasten centraal staan. Het project is bijna afgerond, maar veel organisaties hebben de intentie uitgesproken om samen door te gaan in een vervolgproject om de website verder uit te bouwen.

MIND Familiedag

Twee jaar hebben we samen met Labyrint, de Kamer Familieraden en andere collega's een landelijke informatie- en ontmoetingsdag georganiseerd onder de noemer MIND Familiedag. Zo hoopten we meer familieleden te bereiken en efficiënter te werken. Dat laatste is inderdaad het geval: het organiseren kost minder tijd en de kosten zijn lager. Kijkend naar de bezoekersaantallen komen er niet zo zeer méér mensen, maar verschilt de doelgroep wel van de traditionele studiedag van MIND Ypsilon. Vooral de jongere leeftijd valt op. De evaluaties laten verder zien dat de bezoekers zeer tevreden zijn. Dit jaar is MIND Ypsilon daarom opnieuw bereid om mee te doen als andere organisaties daar ook voor voelen, maar doen we het in de organisatie wel een tandje rustiger aan. Het bureau van MIND zullen we juist vragen om een stap naar voren te zetten in de organisatie.

MIND Ypsilon 35 jaar

MIND Familiedag of niet, in 2019 zullen we in elk geval een *eigen* dag organiseren in het kader van ons 35-jarig jubileum. Dat zal waarschijnlijk in de jubileummaand november zijn. De insteek: Triadisch werken is altijd hét speerpunt van MIND Ypsilon geweest, maar komt nog altijd onvoldoende uit de verf. De jubileumbijeenkomst gebruiken we om hier verder aan te werken. De hele triade wordt uitgenodigd om te leren kijken vanuit elkaars perspectief.

Voorlichting & Stigmabestrijding

MIND Ypsilon blijft vooraan lopen met haar nieuwsvoorziening en biedt haar informatie en kennis aan waar familieleden actief zijn. Naast de drieslag Ypsilon Nieuws, Ypsbul en website gaat MIND Ypsilon ook kanalen van derden gebruiken om het bereik te verbreden. Denk daarbij aan PsychoseNet, maar we gaan daarnaast met o.a. Labyrint-In Perspectief bouwen aan MIND Family, een digitaal platform dat naar verwachting snel een groter bereik zal hebben dan onze eigen websites en waarmee we dus meer mensen kunnen leiden naar de eigen organisatie voor de meer specialistische informatie.

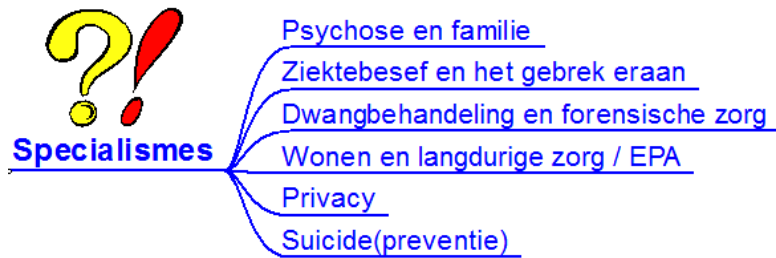
Lotgenotencontact en zelfhulp

Niets roept zoveel herkenning op en kan zoveel steun geven als ervaringen als van mensen die hetzelfde hebben meegemaakt. MIND Ypsilon blijft daarom live en online gespreksgroepen bieden, steeds vaker in de eerder ontwikkelde succesformule van Psysalon.

Programmaliijn 2: Specialismes

In deze programmaliijn profileert MIND Ypsilon zich als specialist. Gebaseerd op 35 jaar ervaring met de benoemde thema's toont ze haar meerwaarde naar (potentiele) leden. Naar externe organisaties en instituten laat ze zien dat ze een niet meer weg te denken –en dus betaalde– partner is bij beleids- en zorgontwikkeling.

De eindresultaten in deze programmaliijn zijn een concretisering van de benoemde specialismes of dragen bij aan de profilering en verspreiding.

Herstelacademies/Zelfregiecentra

Herstel van de familie versterkt niet alleen de familie zelf, maar daarmee ook het netwerk van de patiënt. We stimuleren daarom dat in herstelacademies en zelfregiecentra ook het herstelproces van de familie wordt gefaciliteerd met trainingen die we eerder zelf of samen met anderen hebben ontwikkeld. Denk bijvoorbeeld aan de schrijf- en herstelcursus Kom op verhaal en de training van De Mat. Speerpunt zal echter liggen bij de workshop Verbindende gespreksvaardigheden, waarvoor we ook *buiten* de herstelacademies actief gaan werken aan een breder bereik. In het kielzorg daarvan denken we na over het uitbreiden van de trainerspool en aan de evaluatie van de workshop, zo'n vijf jaar na de ontwikkeling ervan.

Loodsservice

De weg zoeken in psychosezorg is al ingewikkeld, maar zonder goede loods is het bijna ondoenlijk als je daarbinnen nog het fijne wil weten over bijvoorbeeld nalatenschappen. MIND Ypsilon onderzocht wat hiervoor nodig is en kwam een potentieel nieuwe partner tegen: een adviesbureau dat zich heeft gespecialiseerd in sociaal-medische advisering, zoals in het kader van Wmo, Wlz, Participatiewet, WSNP, medische urgentie huisvesting, bijzondere bijstand en advisering ten behoeve van notariële akten of bewindvoering. Bij een succesvolle pilot wil MIND Ypsilon intensievere samenwerking zoeken en leden met complexe vraagstukken naar hen toe gaan loodsen voor hoogwaardig advies.

Wonen alleen is niet genoeg

De raadpleging die we in 2018 hielden onder onze achterban laat ronduit schokkende cijfers zien. Meer dan de helft van de onderzochte groep woont met mensen voor wie ze niet zelf hebben kunnen kiezen. 2 op de 5 patiënten hebben geen enkele activiteit overdag, 1 op de 5 heeft met helemaal niemand contact. Het is onverteerbaar dat er zo wordt opgesprongen met deze uiterst kwetsbare groep.

Met het project 'Wonen alleen is niet genoeg' willen we de stem versterken van mensen die het in hun eentje niet lukt om passende huisvesting te vinden. Dat doen we door hun ervaringen op te tekenen en te bundelen en zo hun vraag te verwoorden. Door op te trekken met organisaties die zich sterk maken voor dezelfde thematiek, maar vanuit een andere rol. Door bij landelijke én lokale beleidsmakers, ondersteuningsorganisaties en woningcorporaties aan te kaarten dat het anders moet, dat het anders kan en ze ook te wijzen op hoe het anders kan, bijvoorbeeld via de Meerjarenagenda Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang. Door goede voorbeelden te geven en zo duidelijk te

maken dat wonen alleen niet genoeg is voor iemand om zich staande te houden, laat staan om vooruit te komen.

Via ons Expertisecentrum Wonen blijven we familieleden bijstaan die zich niet bij deze deplorabele situatie neerleggen en zelf een wooninitiatief starten. We weten intussen allang hoe dat moet en hoe nodig het is: zodra een nieuw woonproject opengaat blijkt de behoefte weer groter dan het net gecreëerde aanbod.

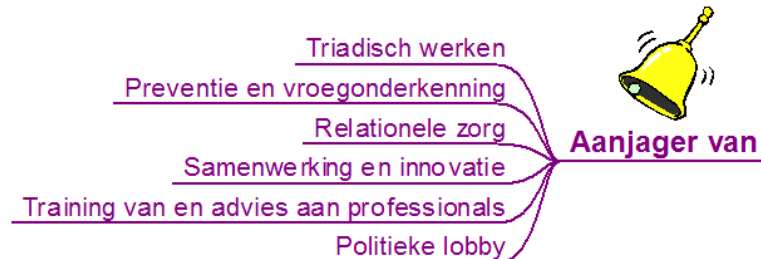
Geholpen met kennis

MIND Ypsilon heeft acht thema's geïdentificeerd waarop zij zich nadrukkelijker wil profileren. Dat betekent dat we ons informatiemateriaal niet alleen willen bewerken of actualiseren, maar ook willen nagaan waar onze kennis van waarde kan zijn en er vervolgens actief de boer mee op willen gaan. Natuurlijk via eigen magazine, website en adviesdienst, maar net zo zeer via collega-organisaties en het bureau van MIND, door het geven van workshops en lezingen, aandacht op symposia en in de pers, gebruik van social media en het ontwikkelen van promotiemateriaal (online of als hard copy). Door het materiaal te schrijven op B1-niveau worden ze voor iedereen beter leesbaar en toegankelijk voor migranten en laaggeletterden.

Programmaliijn 3: Aanjager

Veranderingen komen nooit vanzelf. Via deze programmaliijn wil MIND Ypsilon aanjager zijn op thema's die de kwaliteit van leven van familieleden en hun naasten verbeteren.

De eindresultaten in deze programmaliijn zijn niet altijd direct herleidbaar naar MIND Ypsilon zelf want komen vaak via samenwerking en belangen delen tot stand.

Quickscan ggz

Goede zorg kan niet zonder samen te werken met familie of naasten. Bijna alle ggz-instellingen hebben familiebeleid ontwikkeld, maar nog te vaak is het een papieren werkelijkheid.

Samen met de zorgaanbieders Antes en Altrecht en zorgverzekeraar CZ ontwikkelde MIND Ypsilon daarom de Quickscan ggz 'Werken met familie'. De Quickscan ggz is een gemakkelijk in te vullen online instrument waarmee een ggz-afdeling zelf nagaat wat er al goed gaat, wat beter kan en hoe dat is te bereiken. Met gepaste trots kunnen we daarbij ook kijken naar 'zachte' indicatoren als 'Voel ik me welkom'.

De Quickscan biedt dus een mooi eerste beeld van de praktijk, maar is pas volledig als ook familieleden hun zegje hebben gedaan via de spiegelscan. Nu deze beide zijn ontwikkeld zal MIND Ypsilon via onder meer de familieraden de Quickscan breed uitzetten en trajecten op maat aanbieden.

Sterrentraject 'Familieminded'

Voor wie serieus werk wil maken van familiebeleid werken we samen met Mind aan 'Familieminded', een traject waarmee ggz-afdelingen sterren kunnen winnen. De eerste ster krijgt een afdeling als ze voldoende scoort op de Quickscan ggz. Dan handelt de afdeling vooral reactief. Bij ster 2 werkt de afdeling juist pro-actief. En ster 3 verdient een afdeling als ze interactief werkt. GGZ Centraal was de eerste met één ster, er loopt nu een pilot bij ABC Altrecht voor 2 of 3 sterren. Inmiddels tonen al verschillende aanbieders interesse om mee te doen. De familieleden zelf stimuleren we rechtstreeks als ook via collega-organisaties, familieraden en familie-ervaringsdeskundigen.

Familieminded is volledig afgestemd op de kwaliteitsstandaard over familie en naasten: de vier rollen die in de module staan beschreven staan centraal, waarbij de instelling niet wordt bevraagd op wat er op papier staat, maar wat familieleden ervan ervaren.

Belangenbehartiging/ondersteuning

Door de vermaatschappelijking wordt er steeds meer geknabbeld aan het bolwerk van de ggz.

Gelukkig maar, want de zorg is op veel plekken ondermaats. Niet voor niets ontwikkelden we samen met anderen ART (Actief heRstel in de Triade) als nieuwe norm voor de zwakste groep. Veel patiënten raken bekneld in het schemergebied tussen de ggz en het sociale domein. Ook na de opheffing van het 'Schakelteam mensen met verward gedrag' blijven we daarom in tal van regio's actief toewerken naar een sluitende aanpak en bijvoorbeeld een meldpunt. Ook vanwege de Wet verplichte GGZ die er in 2020 aankomt.

Wachlijsten en een gebrek aan specialistische hulp spelen patiënten en hun naasten in het sociale domein parten. MIND Ypsilon probeert daarin te sturen, waar mogelijk samen met anderen, door te zoeken naar gezamenlijke belangen.

Lokale zichtbaarheid

In een domein waarin nog lang niet altijd oog is voor mensen met ggz-problematiek en hun naasten is een weeld te winnen. Maar gemakkelijk is het niet; reden om de nieuwe functie Adviseur Sociaal domein in het leven te roepen die vrijwilligers in de regio inhoudelijk bijstaat en waar nodig lijnen kan leggen naar andere familie-/cliëntenorganisaties, adviesraden sociaal domein, familieraden, FED's, MIND en gemeenten. Samen zijn ze zo beter in staat te signaleren waar het fout, maar ook waar het goed gaat. Zo willen we eind van het jaar minimaal 5 gemeenten kunnen tonen die een voorbeeldrol vervullen op het gebied van mantelzorg ggz.

Ypsilon Support / Betaalde dienstverlening

MIND Ypsilon heeft sinds haar oprichting meer dan 20.000 familieleden geadviseerd en begeleid. Onder de naam Ypsilon Support brengt ze die kennis en expertise weer terug bij professionals, onder wie medewerkers van gemeenten, ggz-instellingen en van welzijnsorganisaties

Kennisagenda

MIND Ypsilon geeft (mede) richting aan de kennisagenda op het gebied van wetenschappelijk onderzoek door zelf te bepalen op welke thema's de behoefte aan onderzoek het grootst is. Wat MIND Ypsilon betreft gaat er speciale aandacht uit naar relationeel werken, kwaliteit van leven, (de rol van familie bij) medicijngebruik, cognitieve problemen, triadisch werken en herstel. Op sommige thema's hebben we intussen goede samenwerking opgebouwd met wetenschappers. We zijn betrokken geraakt bij de Hamlett-studie die kijkt naar de effecten van stoppen met antipsychotica na een eerste psychose. Voor verschillende andere thema's zoeken we de aansluiting bij GROUP en het Psychoseconsortium. Een rondetafelbijeenkomst eind 2018 maakt het mogelijk dat we vanaf de start kunnen meedenken bij een grote aanvraag die namens veel wetenschappelijke instituten zal uitgaan.

Preventie

Preventie is ten onrechte een ondergeschoven kindje in de zorg, want veel leed met vrijwel altijd langdurige gevolgen voor patiënt én familie kan worden voorkomen door er vroeg bij te zijn. Zo kan door goed te luisteren naar signalen van de familie een psychose voortijdig worden gestopt. MIND Ypsilon laat geen mogelijkheid onbenut om duidelijk te maken dat goede inzet van familie en naasten het laaghangend fruit zijn als het gaat om secundaire preventie. Zo zal ze er onverkort voor blijven ijveren dat het onlangs toegezegde landelijk meldnummer voor mensen met verward gedrag er ook echt gaat komen en zal ze dezelfde boodschap uitdragen in bijvoorbeeld het Psychosetraject Zinnige Zorg van het Zorginstituut Nederland.

Triadekaart van de toekomst

Rum tien jaar na de introductie is de Triadekaart van MIND Ypsilon nog altijd in trek als hulpmiddel in het werken met familie. En hij wérkt, weten we uit een meerjarige studie die Groningse wetenschappers van het RGOc voor ons uitvoerden. Aandacht voor de Triadekaart leidt tot beter bereik van naasten en tot inhoudsvoller contact. Maar, concluderen de onderzoekers ook, de kaart wordt maar heel spaarzaam ingezet. In 2019 gaat MIND Ypsilon in gesprek met ambassadeurs: hulpverleners maar ook familieraden die enthousiast zijn over de kaart, om met hen te kijken wat we aan de kaart zelf of het gebruik moeten aanpassen om de barrières in het werken met de Triadekaart weg te nemen.

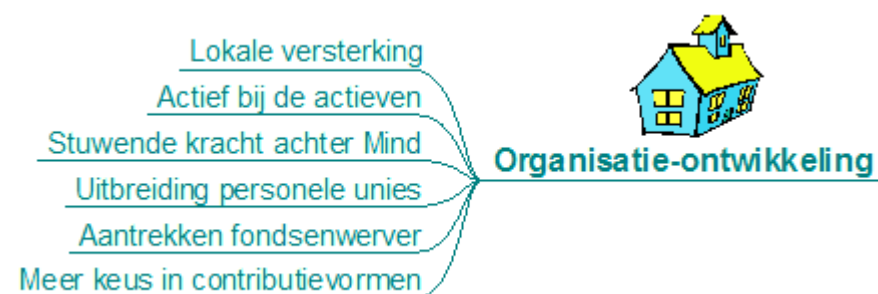
Penvoering Voucherprogramma II

De ervaring uit eerdere jaren was voor collegaorganisaties binnen MIND reden om MIND Ypsilon te vragen de penvoering van een samenwerkingsproject tussen 14 organisaties in de ggz op zich te nemen. Met een klein beetje uitloop ronden we het programma 'De kracht van ervaring' in de eerste helft van 2019 af. En als we bij het mogelijke vervolg opnieuw worden gevraagd als penvoerder, zullen we dat zeker weer overwegen.

Programmalijs 4: Organisatie-ontwikkeling

Met deze programmalijs versterkt MIND Ypsilon haar organisatie door te investeren in haar vrijwilligers, haar werkapparaat en een financieel gezonde positie. Niet als doel op zich, maar om duurzaam te kunnen blijven opkomen voor de zaken waar ze voor staat.

De eindresultaten in deze programmalijs zijn soms concreet, soms faciliterend en dragen direct of indirect altijd bij aan de versterking van MIND Ypsilon als vereniging.

Kaderondersteuning

Kaderleden, onze actieve vrijwilligers, zijn de ogen, de oren en het gezicht van MIND Ypsilon in de regio, maar ook op bovenregionaal vlak via bestuur en ledenraad, de redactie, adviesdienst en de bovenregionale groepen. Landelijk faciliteerden we hen al met 2 consultants, scholings- en intervisiebijeenkomsten en kaderblad en intranet. De vraag naar een meer pro-actieve vorm van ondersteuning bleef aanhouden, hetgeen leidde tot de oprichting van het TOV-team (team ondersteuning vrijwilligers). Een grote nalatenschap maakte het mogelijk dat we daar sinds eind 2018 additionele functies aan kunnen toevoegen. Eerder spraken we al over de Adviseur Sociaal domein die hen in het vervolg zal bijstaan. Daarnaast krijgen alle afdelingen het aanbod om 4 uur ondersteuning naar keuze in te vullen. Een medewerker Vangnet & Advies zal daarnaast met de technieken uit de wereld van de webcare werken aan de zichtbaarheid en vindbaarheid van de afdelingen.

MIND

Ontwikkeld door onze koepel Landelijk Platform GGz en het Fonds Psychische Gezondheid wil MIND uitgroeien tot een krachtige beweging van cliënten en familieleden in de ggz. De activiteiten die vanuit MIND zijn opgezet dragen ook bij aan de versterking van MIND Ypsilon – en omgekeerd.

- Als lidorganisatie van MIND is MIND Ypsilon regelmatig woordvoerder of vertegenwoordiger. Zoals in de Bestuurlijke Ketenraad WvGGZ
- MIND Ypsilon is trekker van het beleidsspeerpunt inzake relationele zorg van MIND
- Vanwege haar eigen jubileum weliswaar een tandje lager dan voorheen, maar ook in 2019 wil MIND Ypsilon bijdragen aan de organisatie van de MIND-dag voor familie en naasten
- MIND Ypsilon wil verder samen met de collega's van Labyrint-In Perspectief gaan bouwen aan het digitale platform met de werktitel MIND Family.